

Verkiezingsprogramma 2022-2026

Westerveld: duurzaam en gezond

Westerveld is een fantastische gemeente om te wonen of om op vakantie te gaan. Het is hier mooi, rustig en schoon. In onze sfeervolle dorpen, te midden van bijzondere natuurgebieden, is het fijn wonen en recreëren. Bovendien hebben we, naast alle natuur, een aantal unieke punten die het meer dan waard zijn om te koesteren: het kleinschalige cultuurlandschap, de beekdalen, ons cultureel erfgoed (waaronder ons Unesco Werelderfgoed de Koloniën van Weldadigheid) en de archeologische locaties.

PvdA Westerveld wil de goede dingen van Westerveld graag behouden. Daarmee zeggen we niet dat er niets mag veranderen. Maar veranderingen moeten de sterke punten van Westerveld verder versterken. Daarmee behouden en verbeteren we het welzijn én de gezondheid van onze inwoners.

We hebben ons de afgelopen jaren volop ingezet voor het welzijn van de inwoners van Westerveld, voor het behoud én voor de ontwikkeling van onze bijzondere gemeente. En dat willen we de komende jaren graag blijven doen: enthousiast, progressief en positief!

Onze missie is een gezonde en duurzame gemeente: een duurzaam ingerichte omgeving, een gezond sociaal en cultureel klimaat en een sterk bestuur.

Welzijn en zorg

Onze gezondheid is van grote invloed op ons welbevinden. En omgekeerd beïnvloedt ons welzijn onze gezondheid. Helaas gaat het vaak meer over de zorg dan over welzijn, terwijl welzijn voor de zorg uitgaat. Wij willen ons inzetten voor alle aspecten die bijdragen aan het welzijn van de inwoners van Westerveld: ontmoeting, onderwijs, opvoeding, gezondheid, werk, wonen, bewegen, cultuur en veiligheid. De PvdA Westerveld wil verder het welbevinden van onze bewoners bevorderen door problemen zoveel mogelijk te voorkomen, door problemen vroegtijdig te signaleren, te benoemen en zoveel mogelijk op te lossen.

Meer wij en minder ik

De Westerveldse samenleving wordt gevormd door de inwoners. Wij hebben elkaar hard nodig en met elkaar maken we Westerveld tot een fijne plek om te leven. Daarvoor is het van belang dat we elkaar respecteren en waarderen. Het gezamenlijke belang moet voorop staan; dat maakt Westerveld leefbaar.

De PvdA Westerveld vindt dat een beperkt budget geen belemmering mag zijn om de zorg te leveren die iemand nodig heeft. Iedereen moet ruimte voelen om zorg te vragen als dat nodig is en iedereen moet op goede zorg kunnen rekenen. Als de middelen schaars zijn is het aan de gemeente om te kiezen voor de mensen die het meest kwetsbaar zijn.

Bij zorgaanbieders in onze gemeente moet goede zorg voorop moet staan. Gemeente en cliënten moeten kunnen vertrouwen op zorg- en welzijnsprofessionals. Goede zorg gaat vóór marktwerking en zeker vóór winstmaximalisatie.

Om een sterke gemeente op dit gebied te zijn organiseren we zorg en welzijn op drie niveaus:

- de sociale basisinfrastructuur moet op orde zijn: goed onderwijs, goede sportvoorzieningen die voor iedereen toegankelijk zijn, en goede sociale en culturele voorzieningen
- mensen, die iets meer begeleiding nodig hebben, krijgen ondersteuning. Sociale teams zijn er voor hulp en ondersteuning aan bepaalde doelgroepen en risicogroepen
- voor individuele hulp hebben we voorzieningen die aansluiten bij een specifieke vraag of specifieke behoefte van een persoon of gezin

Jongeren in Westerveld

De gemeente moet intensiever in gesprek gaan met jongeren. Een Westerveldse Jongerenraad zou daarvoor een goed middel kunnen zijn. Ook andere mogelijkheden om de jeugd te betrekken bij maatschappelijke ontwikkelingen in onze gemeente zouden uitgetoetst moeten worden. In alle kernen moet aandacht zijn voor een eigen plek voor de jeugd.

Wij willen jongeren zo vroeg mogelijk de waarde van bewegen, sport en cultuur laten ervaren. Dat bevordert ook het welbevinden en de gezondheid van jongeren.

Onze samenleving kan niet zonder mantelzorgers. Alle vormen van mantelzorg zijn onmisbaar. Mensen steken vaak al hun energie en liefde in hun zorg, maar tegelijkertijd kan intensieve mantelzorg ongelooflijk zwaar zijn. Daarom vinden wij dat ze moeten worden ondersteund en af en toe moeten worden ontlast (respijtzorg).

Preventie

49% van de volwassen inwoners van Westerveld heeft overgewicht of obesitas. 17% van de volwassenen en 24% van de jongvolwassenen rookt. In Nederland wordt ongeveer € 23 per inwoner uitgegeven aan preventie en meer dan € 5000 per inwoner aan zorg. De gemeenten geven ongeveer € 6 per inwoner uit aan preventie.

Onze speerpunten voor 2022-2026 en verder:

- ✓ PvdA Westerveld zet zich in voor voldoende AED's op toegankelijke plekken
- ✓ we willen dat de gemeente samen met partners het initiatief neemt voor een lokale alliantie tegen eenzaamheid
- ✓ PvdA Westerveld vindt dat de gemeente de richtlijnen van de 'Rookvrije generatie' moet toepassen
- ✓ de gemeente mag niet wegstappen van alcohol- en drugsgebruik onder jongeren. Alcohol- en drugsgebruik moet worden aangepakt in samenwerking met ouders, scholen, welzijnswerkers en politie
- ✓ PvdA Westerveld wil dat de gemeente Westerveld het VN-verdrag 'inzake de rechten van mensen met een handicap' onverkort toepast
- ✓ we vinden de kwaliteit van de geboden zorg belangrijker dan de prijs. We eisen kwaliteit, goed werkgeverschap, het toepassen van cao's, werken met vaste dienstverbanden, innovatiekracht, medezeggenschap van cliënten en mantelzorgers en persoonlijk contact. We eisen onafhankelijke tevredenheidstoetsing onder cliënten en hun naasten
- ✓ we vinden dat zorg in de directe omgeving van inwoners moet worden aangeboden. Lokale, kleinschalige aanbieders hebben voorkeur. Nieuwe lokale initiatieven worden gestimuleerd
- ✓ we zijn van mening dat het sociale team actief moet blijven in onze gemeente. Het sociale team verwijst en bewaakt. Het sociale team werkt nauw samen met huisartsen, wijkverpleging, scholen en de welzijnsinstellingen. Problemen moeten zo snel mogelijk gesignaleerd en aangepakt worden
- ✓ we willen dat de gemeente campagne voert en initiatieven ondersteunt die er toe bijdragen dat meer mensen vrijwilligerswerk gaan doen. De gemeente reikt jaarlijks een prijs uit voor de 'Vrijwilliger van het Jaar' en maakt hier dan met de 'Dag van de Vrijwilliger' een grote happening van. Op de gemeentepagina wordt de rubriek 'Vrijwilliger van het kwartaal' geopend.

Openbare toiletten

Net als in de rest van Nederland zijn er ook in Westerveld te weinig openbare toiletten. Die zijn voor iedereen van belang, maar zeker voor mensen met maag-, darm- en leverklachten. In overleg met middenstand, horeca, zorg- en welzijnsinstellingen, toeristische informatiepunten, recreatieschap en natuurterreinbeheerders willen we een plan maken om meer openbare toiletvoorzieningen te realiseren.

Sport en gezondheid

Sport is passie en nog heel veel meer. We hebben een levendig en divers sportverenigingsleven in de gemeente. Iets om trots op te zijn. Elke week weer staan vele vrijwilligers van verenigingen voor dag en dauw op om het beoefenen van hun sport in onze gemeente mogelijk te maken. Daarmee leveren ze een onmisbare bijdrage voor het vitaal en krachtig houden van onze lokale samenleving. Wie sport en/of lid is van de sportclub, is vaak gezonder en heeft een breder sociaal netwerk dan iemand die niet sport of geen lid is van een sportvereniging. We koesteren onze vrijwilligers en verenigingen dus en zien sport als een publieke voorziening.

In onze gemeente zijn vier bewegcoaches. Zij doen uitstekend werk voor een gezondere leefstijl voor onze inwoners, van jong tot oud, met allerlei initiatieven. Door de samenwerking met werkgroepen in de grote kernen vormen ze de oren en ogen voor veel zaken op het gebied van zorg en welzijn. Wij vinden dat zij hun werk moeten kunnen blijven doen.

Jong geleerd is oud gedaan. Dat geldt zeker voor het sporten. Elke basisschool moet daarom een vakleerkracht bewegingsonderwijs hebben en elke leerling moet minimaal twee uur per week kunnen gymmen. We leggen hiermee niet alleen de basis voor goed beweegonderwijs, maar verminderen ook de druk op leraren in het onderwijs.

Het is zonde dat kinderen vroegtijdig stoppen met sporten. Daarom gaan we bij de overgang van de basisschool naar de middelbare school na, hoe we de uitval kunnen minimaliseren. Wanneer geld het probleem is, komen we kinderen, jongeren en ouderen tegemoet met speciale regelingen. Sport en bewegen moet voor iedereen betaalbaar zijn.

Voor sport en bewegen zijn er bovendien goede accommodaties nodig. We streven naar multifunctionele sportaccommodaties waarin meerdere sportverenigingen onderdak hebben. Maar waar wel ruimte blijft voor de eigen identiteit van de verenigingen. Als dat nodig is, helpen we sportaccommodaties om te verduurzamen, zodat ook onze sportverenigingen klaar zijn voor de toekomst. Verder faciliteren we (voetbal)verenigingen die, al dan niet noodgedwongen door teruglopende ledenaantallen, willen fuseren. Wij dwingen dit nadrukkelijk niet af. Als dergelijke fusies leiden tot het vrijkomen van voetbalvelden, wordt samen met de betreffende dorpen gekeken naar een toekomstige invulling daarvan.

Onze speerpunten voor 2022-2026 en verder:

- ✓ we zetten samen met scholen, BSO en sportverenigingen in op een (nog) breder en structureler aanbod. Dit door bijvoorbeeld laagdrempelige sportuurtjes mogelijk te maken waarin er aanbod is van meerdere sporten
- ✓ overgewicht onder kinderen pakken we aan. We betrekken scholen, sportverenigingen, kinderopvangorganisaties, huisartsen en jeugdgezondheidszorg bij het stimuleren van een gezonde levensstijl
- ✓ wij vinden goed onderhouden speeltuinen in alle kernen een must. Speeltuinen zijn belangrijk voor de ontwikkeling van motoriek van kleine kinderen en stimuleren tot beweging
- ✓ wij vinden schoolzwemmen belangrijk en vinden dat dat niet mag verdwijnen
- ✓ we willen onderzoeken of voor sporten die in meerdere dorpen worden beoefend (zoals voetbal) samen met de verenigingen een Westerveld-cup kan worden georganiseerd. Dit verstevigt de identiteit van de verenigingen en zorgt voor meer onderlinge binding binnen de gemeente

- ✓ we stimuleren initiatieven tot het maken van dorpsommetjes. Want wandelen is misschien wel de beste manier om gezond te blijven. Wij willen uitbreiding van wandelmogelijkheden in onze gemeente, ook langs onze monumenten en ander landschappelijk moois.

Armoede

Armoede leidt tot een sociaal en maatschappelijk isolement. Kinderen die opgroeien in armoede staan meteen op achterstand. Wie in armoede leeft, is vaker ongezond. Kinderen die in armoede opgroeien, hebben vaker een ongezonde levensstijl, waar ze vaak hun hele leven last van houden. De cijfers zijn om stil van te worden: mensen met hoge inkomens leven in ons land gemiddeld 5 jaar langer dan die met lage inkomens. Het verschil in het aantal gezonde levensjaren is zelfs ruim 14 jaar. Voor de PvdA Westerveld is dit onverteerbaar, wij vinden dat iedereen mee moet kunnen doen.

Met veel onzekere inkomens, snel stijgende huren en gasprijzen, en duurdere boodschappen liggen betalingsproblemen en schulden op de loer. Er hoeft maar iets te gebeuren of mensen vallen over het randje en komen in de greep van een systeem dat het belang van de schuldeiser vooropstelt.

De gemeente deelt daarom geen straf uit voor pech, maar biedt kansen en perspectief. Daar worden we allemaal beter van, individueel en als samenleving. De PvdA Westerveld wil hulpverlening die er op gericht is om de mensen te helpen en niet om hen 'aan te pakken'. Goede schuldhulpverlening en een ruimhartig minima- en armoedebeleid moeten ervoor zorgen, dat iedereen kansen heeft.

Menstruatiearmoede

Meisjes uit arme gezinnen hebben soms geen geld om maandverband of tampons te kopen en missen daardoor maandelijks een aantal dagen school. We willen ervoor zorgen dat op alle scholen in Westerveld maandverband en tampons komen te liggen, zodat docenten en ondersteunend personeel die meisjes maandverband en tampons kunnen geven.

Onze speerpunten voor 2022-2026 en verder:

- ✓ PvdA Westerveld wil een goede lokale aanpak voor het bestrijden van de effecten van armoede. De sleutelrol voor de gemeente ligt in vroegsignalering (wettelijke taak) en preventie. Armoede is lang niet altijd zichtbaar. Door dicht bij onze inwoners te staan en te weten wat zij nodig hebben, kunnen we hier lokaal verandering in brengen. Onze gemeente heeft regelmatig contact met de woningcorporatie, werkgevers, energiebedrijven en zorgverzekeraars met als doel om schuldenproblematiek snel te herkennen
- ✓ we willen dat jongeren met problematische schulden de kans krijgen om in ruil voor werk en scholing kwijtschelding te krijgen
- ✓ wij zijn van mening dat in onze gemeente geldgebrek van de ouders niet de reden mag zijn dat kinderen niet mee kunnen doen met sport, de schoolreis en culturele vorming
- ✓ zolang de voedselbank en de kledingbank nodig zijn, moet de gemeente die ondersteunen
- ✓ wij vinden dat in het armoedebeleid niet alleen naar het bruto inkomen moet worden gekeken, maar ook naar het besteedbaar inkomen, om verborgen armoede op te sporen en aan te pakken
- ✓ PvdA Westerveld staat voor een ruimhartig minimalebeleid, met een inkomensgrens van 120% van het bijstandsmimum, 130% voor gezinnen met kinderen tot 18 jaar. Een hardheidsclausule moet garanderen dat iedereen die ondersteuning nodig heeft om te participeren in de samenleving, gebruik kan maken van de gemeentelijke

armoederegelingen. Op die manier kan maatwerk worden geboden en staan niet de regels, maar het leven van mensen en het doorbreken van armoede centraal.

Economie en werkgelegenheid

Economische groei als leidend economisch model loopt tegen zijn grenzen op. Tegenwoordig horen we ook een tegengeluid: "ontgroeien". Het gaat dan om het tegengaan van de nadelen van het kapitalisme: hoe maken we onze economie duurzaam? Hoe zorgen we voor het welzijn van onze inwoners zonder door te gaan op het pad van meer consumeren?

Voor de PvdA Westerveld is het van belang dat een ieder in de gelegenheid is om te participeren in onze samenleving: een inkomen, een woning, sociale contacten. In een aantal sectoren is een tekort aan arbeidskrachten. Het is zinvol om vraag en aanbod op de arbeidsmarkt goed aan te laten sluiten en waar mogelijk innovaties te stimuleren. Wij vinden dat jongeren, in samenwerking met de scholen, gestimuleerd moeten worden om te kiezen voor sectoren waar een tekort aan arbeidskrachten is: zorg, onderwijs en technische beroepen.

De maatschappelijke waardering en de materiële beloning van deze essentiële beroepen moeten verbeterd worden.

Wonen

Westerveld is een mooie en fijne gemeente om te wonen. Helaas is een dak boven je hoofd, genoeg ruimte om in te leven en betaalbare woonlasten niet voor iedereen bereikbaar. Voor starters is het nagenoeg onmogelijk om een fatsoenlijke en betaalbare woning te vinden. De bevolking vergrijsd en zal naar verwachting gaan krimpen.

Daarom moeten we nu keuzes maken over wonen. We moeten in de eerste plaats betaalbare huizen realiseren voor starters. Verder hebben we levensloopbestendige woningen nodig en woningen die geschikt zijn voor mantelzorg. En natuurlijk moet er volop worden ingezet op het verduurzamen van alle woningen in Westerveld, zodat iedereen, over pakweg 20 jaar, comfortabel woont in een woning zonder of met een heel lage energierekening. Zie ook de paragraaf Duurzaam wonen.

Snel bouwen

In de gemeente Westerveld wordt een nieuw woningmarktonderzoek gedaan. Op basis van de resultaten van dat onderzoek wil PvdA Westerveld, samen met woningcorporaties en private partijen, kansrijke inbreidingslocaties aanwijzen, waar binnen 4 jaar sociale huurwoningen en betaalbare koopwoningen kunnen worden gebouwd. Daarbij steunt de gemeente lokale initiatieven die gericht zijn op ecologisch wonen, ouderenhuisvesting, zorgwoningen en woongroepen.

Onze speerpunten voor 2022-2026 en verder:

- ✓ PvdA Westerveld wil dat bij bouwprojecten minstens 25% sociale huurwoningen worden gebouwd, plus een ruim aanbod aan betaalbare en middeldure woningen. Sociale huurwoningen mogen tenminste 25 jaar niet verkocht worden. Daarvoor maken we o.a. stevige afspraken met woningcorporaties en projectontwikkelaars
- ✓ we geven de voorkeur aan herontwikkeling van inbreidingslocaties boven het bouwen aan de randen van dorpen. We willen daarbij wel de openheid in de dorpen behouden

- ✓ we bevorderen het splitsen van leegkomende boerderijen/bedrijven in meerdere eenheden
- ✓ we sluiten bouwen aan de randen van het dorp niet op voorhand uit, maar dit mag niet ten koste gaan van ons waardevolle landschap en/of onze natuur
- ✓ we willen dat commerciële ontwikkelaars meebetalen aan de inrichting van de openbare ruimte en voorzieningen in de wijk
- ✓ we stimuleren de doorstroom van ouderen uit eengezinswoningen. We realiseren voor die ouderen aantrekkelijke levensloopbestendige woningen en woonzorgcomplexen. Hun vrijkomende woningen kunnen door jongere gezinnen worden gekocht
- ✓ we bevorderen de mogelijkheden tot het bouwen van (pré)mantelzorgunits
- ✓ PvdA Westerveld wil bevorderen dat mensen met een sociale en economische binding aan onze gemeente meer kansen krijgen op toewijzing van een huurwoning
- ✓ we zorgen ervoor dat voor statushouders woningen beschikbaar zijn, gerelateerd aan de taakstellende instroom in de gemeente Westerveld. Bij de toekenning gaan we ruimhartig om met deze taakstellende aantallen
- ✓ we bevorderen een goede huisvesting voor arbeidsmigranten. Deze huisvesting is op dit moment vaak slecht, te duur en onzeker. In onze gemeente handhaven wij op de kwaliteit van de plaatsen waar arbeidsmigranten wonen. Zij verdienen ook huurbescherming
- ✓ we voeren bij nieuwbouwwoningen in onze gemeente een zelfbewoningsplicht van 5 jaar in om speculatie met woningen te voorkomen.

Belangrijke burgerinitiatieven op het terrein van (duurzaam) wonen

We ondersteunen ideeën van groepen inwoners voor nieuwe woningen en nieuwe woonvormen. De laatste jaren zijn er een aantal goede burgerinitiatieven m.b.t. wonen en zorg in onze gemeente gerealiseerd of gestart. Zoals het project Zandroos in Diever en De Borgstee in Vledder. Achter de Borgstee worden in 2022 starterswoningen en een hofje met ouderenwoningen gebouwd. En natuurlijk de Hof van Havelte die nu al een paar jaar naarstig op zoek is naar een plek om hun 'Knarrenhof' te realiseren. Deze en vergelijkbare burgerinitiatieven verdienen ondersteuning door de gemeente.

Duurzaam wonen

Verduurzamen van huizen is heel hard nodig. In de komende jaren zetten we in onze gemeente alles op alles om de gevolgen van klimaatverandering zo goed mogelijk op te vangen. Een wereld met minder CO₂-uitstoot en een betere luchtkwaliteit, met geïsoleerde huizen, betaalbare energielasten en meer duurzame werkgelegenheid is een absolute noodzaak.

Maar dit proces moet wel eerlijk verlopen. De PvdA Westerveld wil voorkomen, dat de energietransitie leidt tot ongelijkheid en een tweedeling tussen klimaatwinnaars en -verliezers. Iedereen moet in staat gesteld worden om energie te besparen en om zelf energie op te wekken. De overheid heeft een taak om diegenen daarbij te helpen, die dat zelf niet kunnen betalen.

De PvdA gelooft in de kracht van het collectief en van de buurt. Daarom werken we wijk/dorps gericht en zorgen we ervoor dat een groot gedeelte van de opbrengsten van grootschalige duurzame energieopwekking terecht komt bij de lokale gemeenschap. Met energiecoaches, energieambassadeurs en energiecoöperaties maken we het opwekken van onze energie weer tot een nutsvoorziening van en voor ons allemaal.

Onze speerpunten voor 2022-2026 en verder:

- ✓ we gaan werken met energieambassadeurs en leiden ze daarvoor op. Dit zijn inwoners, die vooropgaan in het verduurzamen van hun huis. Zij gaan samen met de gemeente de dorpen in om inwoners te stimuleren hun huis ook te verduurzamen
- ✓ we introduceren een premieregeling voor witgoed waarmee mensen met een minimuminkomen een zuiniger versie van die apparaten kunnen aanschaffen
- ✓ we maken met de woningcorporaties afspraken over de vergroening van de tuinen van hun (sociale) huurwoningen. We vragen aan alle woningeigenaren om hun tuinen te vergroenen
- ✓ we bieden de helpende hand bij door buurtbewoners opgerichte energiecoöperaties. We zorgen voor een snelle afhandeling van de noodzakelijke vergunningen en proberen de kosten daarvan zo laag mogelijk te houden
- ✓ we leggen in de subsidieovereenkomst voor energiecoöperaties vast, dat het rendement binnen de coöperatie blijft en geïnvesteerd wordt in nieuwe duurzame initiatieven
- ✓ we leggen, bij vergunningverlening voor commerciële energieprojecten vast, dat een deel van de opbrengsten ten goede komt aan de omwonenden
- ✓ we stimuleren lokale experimenten voor (centrale) opslag van energie
- ✓ we willen initiatieven voor het vergunningsvrij aanleggen van zonnepanelen in tuinen mogelijk maken, als panelen op daken geen goede mogelijkheid zijn
- ✓ we maken met woningcorporaties stevige afspraken over kleinschalige energieopwekking en de verduurzaming van de bestaande woningen: aantallen, termijnen en niveaus
- ✓ we willen in onze gemeente naar een situatie waarin al het afval hergebruikt wordt. Afval moet zo optimaal mogelijk worden ingezameld
- ✓ PvdA Westerveld is een voorstander van het principe: de vervuiler betaalt. Wie bewust met afval omgaat en afval op de juiste manier aanbiedt wordt daarvoor beloond
- ✓ we stimuleren natuurinclusief bouwen, om gezonde en aantrekkelijke dorpen te creëren.

Mens- en milieuvriendelijk ondernemen

Bij samenwerking, aanbesteding en inkoop voert de gemeente Westerveld een duurzaamheidstoets uit. We letten ook op de beloning (uiteraard niet minder dan het wettelijke minimale loon, maar liefst hoger) en de andere arbeidsvoorwaarden van bedrijven waarmee wordt samengewerkt, waar wordt ingekocht of waar wordt aanbesteed. Bedrijven die niet voldoen aan de duurzaamheidstoets en/of waarbij de arbeidsvoorwaarden niet aan onze eisen voldoen, worden uitgesloten.

De gemeente Westerveld geeft zelf het goede voorbeeld:

- ✓ PvdA Westerveld wil zonnepanelen laten leggen op alle geschikte daken van onze gemeentelijke gebouwen. Voor energiecorporaties stellen we onder voorwaarden daken van publieke gebouwen beschikbaar
- ✓ gemeente Westerveld koopt 100% duurzame stroom in. Dit verwachten we ook van subsidie-ontvangende organisaties
- ✓ we gaan, samen met de onderwijsinstellingen, de schoolpleinen verder vergroenen.
- ✓ we voeren altijd een watertoets uit bij nieuwbouwplannen, herbesteding en transformatie. De aanbevelingen moeten worden opgevolgd.

Een duurzame en gezonde omgeving

De PvdA is trots op de kwaliteit van de (gebouwde) omgeving, de natuur, de eslandschappen, de landbouwgebieden en onze (brink)dorpen met hun bedrijvigheid. In de afgelopen decennia heeft de focus te veel gelegen op de korte termijn en op hoge winsten. Lucht, bodem en water zijn echter belangrijk voor ons allemaal. We moeten onze omgeving daarom duurzaam inrichten en beheren zodat we samen gezond kunnen blijven leven, net als onze kinderen en kleinkinderen.

De PvdA ziet dat klimaatverandering, de uitputting van de bodem en de omschakeling naar duurzame energie gevolgen heeft voor de inrichting en het gebruik van het buitengebied. Door klimaatverandering moeten we onze landbouw- en natuurgebieden weerbaar maken tegen drogere en nattere periodes, ziektes en plagen. Voor ons is de omschakeling naar een natuurinclusieve landbouw leidend. De gemeente moet zich actief inzetten om met de boeren in onze gemeente deze omschakeling te realiseren. Daardoor gaan ook de natuurwaarden en biodiversiteit toenemen.

Een gezonde omgeving betekent ook minder stikstof, minder fijnstof en minder CO₂ uitstoot. De opwekking van energie moet gekoppeld worden aan de gebouwde omgeving. Zonnepanelen moeten zo veel mogelijk op daken worden gelegd. Waar mogelijk kunnen kleine windmolens bij gebouwen worden geplaatst. Voor de overige energievraag kiezen we voor grote windmolens langs de snelweg i.p.v. zonneparken op landbouwgrond. Verder willen we werken aan het verlagen van energieverbruik en het tegengaan van onnodige uitstoot door het verbranden van fossiele brandstoffen.

De gemeente voert regie op de ruimtelijke ordening. Bij de invulling daarvan geldt dat nieuwe initiatieven geen nadelige (gezondheids-) effecten mogen hebben op bewoners, toeristen en recreanten. Daarnaast mogen nieuwe initiatieven ook geen nadelige effecten hebben op natuurwaarden en biodiversiteit.

Onze speerpunten voor 2022- 2026 en verder:

- ✓ we zijn voor een natuurinclusieve landbouw en steunen boeren die willen omschakelen
- ✓ we stimuleren kleinere samenwerkingsverbanden en coöperatieve initiatieven tussen natuurbeheerders en landbouw
- ✓ door middel van bestemmingswijziging en vergunningverlening willen wij meewerken aan de beëindiging van intensieve veehouderijen naast onze natuurgebieden
- ✓ we werken niet mee aan de totstandkoming van megastallen in onze gemeente. We beschouwen de intensieve veehouderij als een vorm van industrie en behandelen vergunningaanvragen voortaan op die manier
- ✓ het gebruik van bestrijdingsmiddelen op een perceel mag het veilige gebruik van het naastliggende perceel of de naastliggende weg niet hinderen, daar waar dit wel het geval is blijven we ons inzetten voor spuitvrije zones
- ✓ we werken aan een versnelde beëindiging van het gebruik van bestrijdingsmiddelen en de invoering van natuurinclusieve- of circulaire landbouw. In een straal van 1 kilometer rond de Natura 2000 gebieden moet dit in 2025 volledig zijn ingevoerd
- ✓ we nemen initiatieven om het gebruik van bestrijdingsmiddelen zowel in de landbouw als bij de overige gebruikers te verminderen en uiteindelijk, uiterlijk 2030, te beëindigen
- ✓ we leggen in onze omgevingsvisie vast hoeveel en waar zonneweides en windmolens mogen komen
- ✓ wij verzetten ons tegen nieuwe initiatieven voor gasboringen in de gemeente Westerveld

- ✓ PvdA Westerveld streeft naar een duurzame en energie-neutrale gemeente en wij willen het gebruik van groen gas voor bestaande gebouwen en huizen stimuleren
- ✓ we stimuleren werkgevers in onze gemeente om het woon-werkverkeer van personeel te verduurzamen (gemeenschappelijk vervoer, elektrisch vervoer en of meer fietsen)
- ✓ we stimuleren initiatieven om Westerveld zoveel mogelijk vrij van zwerfafval te krijgen.

Voedselbossen en voedselrijke hagen

Westerveld legt voedselrijke hagen aan en plant fruit- en notenbomen langs onze gemeentelijke wegen. In de komende raadsperiode realiseren we bovendien samen met de inwoners een aantal voedselbossen. Deze voedselbossen en –hagen dragen bij aan CO2 opslag en dienen als klimaatbuffers. De PvdA ziet daarnaast graag dat inwoners samen werken aan een beter milieu en een gezonde voedselproductie dichtbij de eigen woonomgeving. De aanleg en het beheer van voedselbossen bij de kernen kan daar bijvoorbeeld aan bijdragen.

Onderwijs

Ieder kind verdient een fijne jeugd, een veilig thuis en een goede school. Op school maak je vrienden, word je uitgedaagd om te ontdekken wie je bent en word je in staat gesteld om je dromen waar te maken. Onze scholen zijn plekken waar heel veel kinderen met veel plezier naar toe gaan en iedere dag iets nieuws leren. Daar maak je een belangrijke start in je leven.

Natuurlijk zijn de scholen verantwoordelijk voor de inhoud van het lespakket, maar dat betekent niet dat we als gemeente aan de zijlijn toe gaan kijken en ons alleen met de huisvesting bemoeien. Ieder kind verdient een goede start en gelijke kansen. Helaas zijn de verschillen in het onderwijs (landelijk) toegenomen en hardnekkiger geworden. Het maakt uit waar je wieg heeft gestaan. Wij vinden het belangrijk dat iedereen dezelfde kansen krijgt, door maatregelen in de voorschoolse periode en tijdens de schooltijd.

In Westerveld hebben we 11 basisscholen en één school voor voortgezet onderwijs (Stad en Esch). Geen van de basisscholen maakt onderdeel uit van Kindcentra. Dit betekent dat we voor een goede doorlopende leerlijn van 0-12 jaar afhankelijk zijn van een goede samenwerking tussen peuterspeelzalen (PSZ), kinderdagverblijven (KDV), buitenschoolse opvang (BSO) en de scholen. Deze samenwerking is over het algemeen goed. Daar waar nodig zal de gemeente samenwerking verder faciliteren.

Verder willen we inzetten op een breder aanbod van sport en cultuur op scholen.

Onze speerpunten voor 2022-2026 en verder:

- ✓ PvdA Westerveld wil, samen met de scholen, een Lokale Educatieve Agenda opstellen, waarin we de problemen in onze gemeente in kaart brengen en met passende oplossingen komen om ongelijkheid tegen te gaan
- ✓ we inventariseren (in samenwerking met scholen) welke kinderen geen, of onvoldoende, digitale mogelijkheden hebben (wifi, digitale apparaten, etc). We nemen maatregelen om achterstanden bij deze kinderen te voorkomen
- ✓ we willen een (nog) breder en structureler aanbod voor Sport en Cultuur realiseren in samenwerking met scholen, BSO, sport- en cultuurverenigingen en Scala
- ✓ de kinderen in Westerveld krijgen ook goed onderwijs in natuur- en milieueducatie

- ✓ samen met de Peuterspeelzalen, KDV's, BSO en de scholen maken we een plan om leerachterstanden zo vroeg mogelijk te voorkomen en tegen te gaan. Tevens zetten we in op voor- en vroegschoolse educatie
- ✓ we zorgen voor goed geventileerde schoolgebouwen. Een gezonde omgeving voor leerlingen en leerkrachten is in deze tijd belangrijker dan ooit gebleken
- ✓ de bestrijding van laaggeletterdheid moet in onze buiten- en naschoolse opvang een speerpunt zijn. De opvangorganisaties en de bibliotheken moeten hier samen aan werken
- ✓ we zetten in op het creëren van stageplekken op MBO, HBO en WO niveau bij de gemeentelijke organisatie. Bij subsidieontvangers en lokale ondernemersverenigingen stimuleren we het creëren van stageplekken.

Watertappunten

De PvdA Westerveld gaat zich inzetten voor watertappunten bij alle scholen, speeltuinen en sportvoorzieningen. Voor een gezonde leefstijl, het verminderen van het gebruik van wegwerpfljes en de bewustwording van het belang van goed drinkwater, is het belangrijk dat er op veel plekken tappunten van drinkwater komen.

Natuur, recreatie en toerisme

Twee nationale parken (Drents Friese Wold en Dwingelderveld) en één natuurpark (Holtingerveld) maken onze gemeente voor zowel bewoners als bezoekers bijzonder geliefd. Voor de inwoners van Westerveld en een wijde regio er omheen, zijn deze gebieden belangrijk voor hun dagelijkse en/of wekelijkse rondje wandelen of fietsen. De PvdA vindt dat we zorgvuldig met die gebieden om moeten blijven gaan, zeker vanwege de bijzondere natuurwaarden van die gebieden.

Er is natuurlijk wel een probleem met de natuur in Westerveld. De drie genoemde natuurgebieden zijn zeer stikstofgevoelig. De PvdA vindt dat het verbeteren van de kwaliteit van onze natuurgebieden (inclusief de waterhuishouding) de komende jaren op de eerste plaats moet komen. De klimaatveranderingen dwingen ons daartoe. De provincie Drenthe heeft van het Rijk veel geld hiervoor gekregen. Samen met de provincie en de terreinbeheerders en de waterschappen zullen stevige maatregelen moeten worden getroffen. De stikstofuitstoot zal ook in onze gemeente echt fors verminderd moeten worden.

‘Natuur is leuk, maar je moet er wel wat te drinken bij hebben’ zei de dichter Willem Kloos al aan het eind van de 19^e eeuw. We worden wat dat betreft in Westerveld goed bediend. Er is ook veel goede horeca. Ook voor de liefhebber van cultuur is horeca (inclusief goede overnachtingsmogelijkheden) belangrijk, en natuurlijk omgekeerd ook. Er zijn een groot aantal goede initiatieven. Zo bieden ondernemers in en rondom het Unesco-gebied, die zijn verenigd in de stichting Weldadig Oord, veel aantrekkelijke arrangementen. Ook van oktober tot en met maart moet Westerveld blijven bruisen. Samen met ondernemers en dorpshuizen zal de gemeente moeten blijven werken aan seizoensverlenging.

Voor de werkgelegenheid in onze gemeente zijn goede toeristische voorzieningen en interessante activiteiten ook van groot belang. Ongeveer 10% van de werkgelegenheid in onze gemeente heeft rechtstreeks verband met toerisme. Samen met de ondernemers moet Westerveld een programma ontwikkelen om werken in de horeca en het toerisme te stimuleren. Bij alle ontwikkelingen in het toerisme moet verduurzaming van de sector voorop staan.

Onze speerpunten voor 2022-2026 en verder:

- ✓ PvdA Westerveld wil natuurwaarden verbeteren o.a. door stikstofuitstoot in Westerveld drastisch te verminderen
- ✓ we willen de biodiversiteit in de natuurgebieden verbeteren
- ✓ we willen voortdurende aandacht voor de vele toeristische mogelijkheden van onze gemeente
- ✓ door droogte ontstaat meer kans op natuurbranden. De PvdA Westerveld wil meer aandacht voor preventie. Samen met particulieren, recreatieondernemers en terreinbeherende organisaties moet gewerkt worden aan maatregelen die natuurbranden voorkomen en beheersbaar maken.

Kunst en cultuur

Westerveld is ook in cultureel opzicht een bijzondere gemeente. We hebben niet alleen veel bijzonder cultureel erfgoed, maar er zijn ook veel hedendaagse culturele activiteiten.

Kunst en cultuur raakt, verbindt, verheft, ontspant en biedt, naast plezier, ook stof tot nadenken. Het gaat over wie we zijn en wie we kunnen zijn, waar we vandaan komen en waar we naartoe gaan, over onze drijfveren en onze dromen. Cultuur draagt bij aan de leefbaarheid in de dorpen en aan onze individuele en gezamenlijke identiteit. Voor de PvdA geldt dat alle cultuuruitingen van waarde zijn en dat alle vormen van cultuur toegankelijk en betaalbaar moeten zijn.

Gemeentelijk kunst- en cultuurbeleid is een zaak van inwoners en gemeente samen. Inwoners hebben, zowel in verenigingsverband als individueel, veel creatieve en organisatorische ideeën. Veel culturele activiteiten in onze gemeente zijn alleen mogelijk door de enorme inzet van vrijwilligers. Dat geldt voor de kleine musea, voor de historische verenigingen, voor de zang- en muziekverenigingen en ook voor het Shakespearetheater in Diever.

Ook in de dorpsuizen, de bibliotheken, in museum De Proefkolonie en bij de Maatschappij van Weldadigheid zijn vrijwilligers van groot belang.

De gemeente zorgt er in financiële zin voor dat:

- bibliotheken en dorpsuizen (duurzaam) kunnen functioneren
- cultuureducatieve activiteiten georganiseerd en uitgevoerd kunnen worden (ook van belang voor de leerontwikkeling van kinderen). Samen met Stad en Esch worden talentontwikkelingsprogramma's ontwikkeld
- het professionele museum De Proefkolonie in stand wordt gehouden (samen met de provincie)
- nieuwe en bestaande culturele activiteiten in onze gemeente, zowel via het Cultuurfonds Westerveld als rechtstreeks vanuit de gemeente mogelijk gemaakt worden

De culturele en sociale voorzieningen hebben het door de Corona-crisis moeilijk. Gelukkig heeft gemeente al gerichte steun verleend. Een nieuwe steunoperatie zal, gelet op de Coronasituatie vanaf december 2021, in het jaar 2022 nodig zijn om de sociaal-culturele infrastructuur in stand te houden.

Theater- en muziekvoorstellingen worden in onze gemeente niet alleen in dorpsuizen en kerken georganiseerd, maar ook meer en meer op interessante buitenlocaties. De regelgeving moet hier meer rekening mee houden. De PvdA is van mening dat er een nieuwe integrale Cultuurnota gemaakt moet worden. De huidige Cultuurvisie is echt te beperkt.

De zorg voor het vele cultuurhistorische erfgoed in onze gemeente is ook een zaak van inwoners en overheid. Westerveld is een monumentengemeente bij uitstek, het gaat daarbij vaak om particulier bezit. De geschiedenis van de Maatschappij van Weldadigheid laat (ondermeer) een mooie combinatie van gebouwen en gedachten zien. De Nederlandse verzorgingsstaat is hier begonnen! De veelheid aan monumenten in Westerveld biedt een uitgelezen kans om samen met de bouwbedrijven projecten op te zetten waar jonge mensen het restauratievak kunnen leren.

Onze gemeente heeft ook een rijke archeologische geschiedenis; dat is op veel manieren nog in ons landschap te zien. Ook dat willen we behouden. Archeologische monumenten moeten beter zichtbaar gemaakt worden in het landschap. Al deze bijzonderheden maken van Westerveld een gemeente om trots op te zijn.

Onze speerpunten voor 2022-2026 en verder:

- ✓ PvdA Westerveld wil de huidige dorpshuisfuncties, ontmoetingsplaatsen en bibliotheken zoveel mogelijk behouden en duurzaam laten functioneren
- ✓ we blijven laaggeletterdheid onder volwassenen, samen met de bibliotheken, bestrijden
- ✓ we ontwikkelen samen met Scala en Stad en Esch (cultuurprofiel-school) culturele activiteiten voor jongeren in onze gemeente
- ✓ we zetten ons in om monumentaal erfgoed te behouden en op een verantwoorde wijze te benutten
- ✓ we laten cultuurhistorie en ruimtelijke ordening op elkaar aansluiten
- ✓ we blijven zorgvuldig om gaan met ons Unesco Werelderfgoedgebied.

Westerveldse Winterse Cultuurmaanden

Ook in de winter moet Westerveld bruisen van de activiteiten. Samen met de ondernemers spant de gemeente Westerveld zich in voor het van de grond krijgen van een breed culturfestival in de wintermaanden. Wij denken daarbij aan tentoonstellingen, uitvoeringen en voorstellingen in de dorpshuizen, horecagelegenheden, ateliers en kerken in onze gemeente.

Openbaar Bestuur

Een sterke gemeenteraad

De PvdA Westerveld gaat zich met hart en ziel inzetten om alle goeds in Westerveld te behouden en te versterken. Dat kan de PvdA Westerveld niet alleen. Dat moeten we samen met de andere partijen doen. Daarvoor hebben we een goed functionerende gemeenteraad nodig en een gezonde bestuurscultuur.

De PvdA wil een sterke gemeenteraad, die:

- ✓ nadrukkelijk de kaders van het gemeentelijk beleid bepaalt
- ✓ vroegtijdig ideeën inbrengt voor nieuw beleid en/of aanpassingen van het bestaande beleid
- ✓ aangeeft op welke wijze burgers, organisaties, instellingen en ondernemers (voorafgaand aan de vaststelling van het beleid) hun inbreng kunnen leveren
- ✓ beargumenteert waarom inbreng van derden wel of niet wordt meegenomen bij de vaststelling van het beleid (die argumentatie kan uiteraard per fractie verschillen)
- ✓ zich hierbij doeltreffend laat ondersteunen door de raadsgriffie

- ✓ de uitvoering van het beleid door het college nauwgezet controleert en daarbij ook gebruik maakt van meningen van burgers, de (gevraagde en ongevraagde) adviezen en rapporten van de Rekenkamer, de ombudsvrouw, de externe accountant en de raadsgriffie en van anderen
- ✓ indien noodzakelijk verdergaand extern onderzoek laat doen naar de (gewenste en ongewenste) effecten van het gemeentelijk beleid
- ✓ in grote of kleine bijeenkomsten over beleidsontwikkeling en beleidsuitvoering rechtstreeks communiceert met inwoners en daar zonodig consequenties uit trekt
- ✓ wel steeds duidelijk maakt dat het gemeentelijk beleid pas in openbare raadsvergaderingen wordt vastgesteld en dus niet in bijeenkomsten met belanghebbenden of geïnteresseerden

De PvdA-fractie zal (al dan niet samen met andere fracties) het voortouw nemen in de bovengeschetste acties en zal de raad voorstellen om dit alles in een raadsbesluit vast te leggen.

Gemeenschappelijke regelingen

De PvdA wil meer invloed uitoefenen op de vele gemeenschappelijke regelingen, die samen met andere gemeenten zijn afgesproken. Om onze grip te vergroten maken we jaarlijks afspraken over wat de gemeenschappelijke regelingen moeten bereiken. Zo sturen we niet alleen op geld, maar ook op de doelstellingen en maatschappelijke effecten van het werk van deze organisaties. De gemeenteraad toetst jaarlijks of deze doelen gehaald worden. Zonodig doen we voorstellen om de begroting aan te passen.

Communicatie tussen gemeente en inwoners

De PvdA wil dat de informatie en communicatie vanuit de gemeente helder en vlekkeloos verloopt. Daarvoor is het belangrijk dat:

- ✓ de website van de gemeente en de gemeentelijke informatiepagina aantrekkelijker en toegankelijker wordt
- ✓ de gemeentelijke organisatie snel reageert op binnengekomen vragen en klachten, of die nu per post, per e-mail of per telefoon binnenkomen

Veiligheid, integriteit en ondermijning

Een sterke, integere, overheid kan niet zonder sterke burgers. Iedereen in onze gemeente heeft recht op een veilige leefomgeving. Iedereen heeft ook recht op dezelfde kansen en eenzelfde behandeling door de overheid. Wanneer je je onveilig voelt, kan je je niet ontplooien en heb je geen eerlijke kans op een fijn leven.

Zonder vertrouwen in de overheid is handhaving niet mogelijk. Zonder dit vertrouwen heeft ondermijning van de rechtsstaat meer kans en zonder dit vertrouwen in de overheid kunnen inwoners kiezen voor het negeren, of zelfs het uitvoeren van illegale activiteiten.

De PvdA wil een sterke gemeente, die:

- ✓ direct of indirect zorg draagt voor bemiddeling in burenruzies
- ✓ voldoende capaciteit heeft om de regels die er zijn uniform en kwalitatief te handhaven
- ✓ beleid tegen ondermijning opstelt en uitvoert en zijn informatiepositie verbetert
- ✓ zich juist vanwege de grote afstanden op het platteland sterk maakt voor de aanwezigheid van politie en justitie. Dit is ook van belang om ondermijning tijdig aan te kunnen pakken
- ✓ die het stoppende ondernemers mogelijk maakt om schuren te kunnen slopen of voor iets anders te gebruiken zodat daar geen drugslabs of wietplantages gevestigd worden

- ✓ het keurmerk veilig buitengebied gebruikt om de bewustwording van en meldbereidheid over drugslabs en andere criminele activiteiten te vergroten.

Financiën

Een arme gemeente met (gemiddeld genomen) rijke inwoners

De komende jaren moet de gemeente Westerveld helaas weer stevig bezuinigen. Daardoor komt het voortbestaan van belangrijke voorzieningen wellicht onder druk te staan. We vinden het onaanvaardbaar dat in een gemeente met overwegend welvarende inwoners de gemeente te arm is om noodzakelijke voorzieningen in stand te houden. De gemeentelijke lasten zijn de enige manier voor de gemeente om extra inkomsten te verwerven. De OZB is een eerlijke belasting: de mensen met de duurste huizen worden het zwaarst belast. Wij zijn van mening dat die mogelijkheid gebruikt moet worden als het gewenste voorzieningenniveau in de knel dreigt te komen.

Tarieven en belastingen verhogen we alleen als het echt nodig is om de voor onze gemeente noodzakelijke voorzieningen mogelijk te maken. Reserves zijn er om eventuele tegenvallers op te vangen. De gemeente moet niet sparen om het sparen.

Tot slot

In een tijd van populisme en nationalisme blijft de PvdA strijden voor onze democratie, onze rechtsstaat en onze verzorgingsstaat. Intolerante standpunten mogen nooit winnen.